

Književna poročila.

Dr. Milovanović Milorad: Le droit privé de l'assurance. L'assurance contre l'incendie. Edition Pierre Bossuet, Paris, 1935. Strani 241. Cena?

Pisec v 1. poglavju splošno obravnava zasebno zavarovalno pravo z vidikov zakonodavstva, običajnega prava, sodstva, prakse zavarovalnic in doktrine. V ti zvezi se bavi z osnovnimi pojmi z. z. prava in z medsebojnim vplivom imenovanih virov, navaja najvažnejše tuje sodobne zakone in govori o veljavnosti in tolmačenju vsebine občin zavarovalnih pogojev. Svoja izvajanja v vsakem oddelku končuje z opisom stanja v naši Kraljevini. 2. do 6. poglavju je predmet požarno zavarovanje: pravni pomen predloga za zavarovanje, sklep, oblika, dokaz, vsebina, začetek učinkovanja pogodbe, njena pravna priroda, sposobnost strank, napačne izjave, interes zavarovalca, premija, riziko, zavarovalniha (indemnité), dolžnost zarovalca v teku zavarovanja in ob nastopu nezgode, ugotovitev škode in odškodnine, vstop zavarovalčeve pravice zoper tretje osebe, zastaranje, ugasnitev zavarovalne pogodbe. Vsak posamezni oddelek obdeluje v posebnih odsekih srbsko, hrvaško (-ogrsko), avstrijsko (torej slov. dalm.), nemško, švicarsko, francosko in švedsko pravo (to kot vzorec nordijskih prav), ne samo zakonsko stanje, nego zlasti tudi obče zavarovalne pogodbe, na kraju pisec povsod daje svoje predloge de lege ferenda.

Milovanovićevo delo treba označiti za jako zaslužno, ne samo zato, ker je z njim lepo obogačena naša tako siromašna literatura o z. z. pravu, nego zlasti zato, ker daje jako pregledno informacijo o pravnem stanju pri nas in drugje. Zlasti je važno za naše sodstvo, pa tudi za širše občinstvo, da so pokazane znatne razlike v občin zavarovalnih pogojih zavarovalnic po raznih naših pravnih področjih in njihove nepravilnosti — tudi o. z. pogoji zavarovalnic s sedežem v našem pravnem področju niso brez njih —, in da je zlasti za srbsko in hrv.-ogrsko pravno področje navedena najvažnejša judikatura, za srbsko tudi zveza z občin drž. pravom. Trditve in izvajanja sicer ne gredo vedno prav globoko, vobče pa so pravilna in kažejo piščev čut za pravično razdelitev dolžnosti in pravic med stranke pri zavarovalni pogodbi. Kot sistematska hiba bi se moglo označiti, da pisec splošne pojme in splošni dejanski stan v vsakem oddelku očrtuje v zvezi s srbskim pravom, da torej nekako za osnovo jemlje pravno stanje prava onega področja, ki ima najmanj danih, zakonskih določb za zavarovalno pogodbo. Boljše, vsaj preglednejše bi morda bilo vzeti za temelj stanje onega pravnega področja, ki je glede z. z. prava najbolj napredovalo, ali pa izrečno v vsakem oddelku dati splošne pojme in potem predočiti, kaj velja posebnega po poedinih pravnih področjih. No stvarna škoda za delo ni znatna. Knjiga je spisana jako lahko razumljivo, vendar je obžalovati, da ni izšla v piščevem domačem jeziku; zaslužila bi, da se bolj razširi. M. š.

Dr. Brajković Vladislav: Étude historique sur le Droit Maritime Privé du Littoral Yougoslave. Société anonyme du sémaphore de Marseille, 1935. Strani 348. Cena?

Pri nas menda sploh neopažena doktorska teza, ki pa zasluži, da se vsaj omeni tudi v Slov. Pravniku, saj se za morje zanimamo tudi pri nas, ali ne? V prvem delu kratko, pa jako zanimivo opisuje politično in gospodarsko zgodovino celega našega primorja, v drugem se bavi z zgodovino pravnih virov. Nato sledi glavna vsebina dela:

zasebno pomorsko pravo v času (mestnih) statutov: brod in osobje, stvarne pravice na brodu, kapitan, „pisar“, službene pogodbe posadke, posebne vrste osobja, pravni posli in pravni položaji v plovstvu (prevozna pogodba, havarija, posebne pogodbe — collegantia, entega, rogantia, pomorsko zavarovanje, trk, rešavanje, pomoč). V dodatku so priloženi izpisi statutarnih določb, ki se tičejo pomorskega prava (Dubrovnik, Split, Hvar, Krk, Rab, Korčula, Senj itd.) in listine o pomorskih pravnih poslih, ki jih je pisec našel v dubrovniških in kotorskih arhivih, slednjič bogat seznam literature, ki svedoči za temeljitost piščevega dela. Statuti in listine so natisnjeni v izvirniku — večinoma latinski, pa tudi italijanski.

Delo je predvsem pravnozgodovinsko in v tem oziru, kolikor smem jaz soditi, jako uspelo, da, za mene eno najlepših v naši strokovni literaturi. Svoj pomen pa ima tudi za kodifikacijo našega pomorskega prava. Pomorsko pravo zlasti obalnih zemelj Sredozemskega morja je sicer v glavnih potezah dokaj slično, saj je prometno pravo, v podrobnostih pa seveda ima mnogo posebnosti, in zasledovanje njihovega nastanka more le koristiti razumevanju in presoji, ali jih kaže obdržati, kolikor niso povsem zastarele. Piščevo delo je tudi v tem pogledu jako zaslužno, obžalovati je le, da, kakor pisec sam opozarja, še niso povsem izkoriščeni obilni viri, zakopani v dalmatinskih in drugih arhivih.

M. š.

„Die deutsche Reichsjagdgesetzgebung“, obdelali dr. Albert Behr, Georg Rudolf Ott in Heinrich Nöth, München 1937, Verlag F. C. Mayer, Str. 811, z dodatkom München, Juli 1937.

Dobro leto po tem, odkar je prevzel oblast narodni socializem, je dobila Nemčija enotni državni lovski zakon z dne 3. julija 1934. K temu je izšla 27. marca 1935 prva, spremenjena in dopolnjena z drugo izvršilno uredbo z dne 5. svečana 1937, odnosno za Bavarsko 12. julija 1935 in 23. marca 1937. Partikularni zakoni za čas pred 1. aprilom 1935, ko je stopil zakon v moč, so razveljavljeni.

To je snov, katero avtorji na komentatorični način po najnovejšem znanstvenem stanju prinašajo v podrobno temeljiti in dasi obsežni, v zelo pregledni obdelavi. Po historičnem razvoju lova in lovske pravice se podaja snov v 12 poglavjih, ki se pečajo z lovsko pravico, lovskimi okraji, pravicami tretjih oseb pri izvrševanju lova, lovskim listom, posebnimi pravicami in dolžnostmi pri izvrševanju lova, njegovimi omejitvami, lovsko zaščito, lovsko škodo, trgovanjem z divjačino, sestavo in postopkom pri lovski upravi. Enajsto poglavje donša lovsko kazensko pravo, končno poglavje pa v glavnem določbo o organizaciji oblasti. V dodatkih so še zbrane različne določbe civilnega in kazenskega prava, ki se tičejo lovskih interesov in končno zadevni socialnopolitični in fiskalni predpisi.

Že ta pregled vsebine dela kaže, da gre za vsestransko obdelavo lovskega vprašanja na pravnem polju. Značilno je, da niso zaščiteni samo lovski interesi v korist lova, ampak enako temeljito interesi prebivalstva napram izvrševanju lova, vse v smotru, urediti lov kot kulturno in gospodarsko narodno dobrino.

Zanimiva za sodne pravne kroge so predvsem izvajanja avtorjev glede pravnega značaja lovske pravice, o zakupni izvršitvi lova na določbe zasebnopravnega značaja osobito glede poravnave lovske škode.

Lovsko pravico smatrajo avtorji za izključno okupacijsko pravico s posledico, da zamore na lovni divjadi pridobiti lastnino le lovski

upravičenec, ki obdrži to pravico tudi v slučaju prilastitve divjadi od lovskega neupravičenca.

Dasi po nemškem pravu lastninska pravica pristoji zemljiškemu lastniku in je s to lastnino tako združena, da kot samostojna stvarna pravica ne more obstojati, so avtorji v nasprotju z večinskimi mnenjem, da je lovska pravica vsebina zemljiške lastnine, mišljenja, da gre za pripojitev posebne hasnovalne pravice, ki izvira iz zemljiške lastnine, torej del iste. S tem odklanjajo naziranje, da je divjad plod zemljišča, pač pa smatrajo lovski blagor kot pravni plod; ker glede pridobitve na pravnih plodovih ni zakonitih določb, se lastnina na ničiji divjadi pridobi lahko le z okupacijo. (Proti temu Rudloff I. W. 1931.) Ker je glede zemljišč, ki niso v zasebni lastnini (take določbe naš lovski zakon nima) lovska pravica pridržana državi, in se na lovsko pravico, kot samostojno pravico izvršilnim potom ne more poseči, je po nemškem pravu večinsko mnenje prepričevalnejše.

Proti teoretičnemu mnenju avtorjev je bila uzakonjena določba, da sme lovski upravičenec prisilne poti za sebe, lovsko osobje in goste uporabljati na tujem zemljišču le s privoljenjem lastnika, ali na osnovi neizpodbojne odločbe prvostopne upravne oblasti, ker je drugače kazniv. S tem je bilo odklonjeno naziranje, da je lovska zasilna pot stvarna pravica kakor prisilna pot vobče. V našem lovskemu zakonu slično določbo pogrešamo, ako se ne smatra, da je v opredelbi lovske pravice implicite izražena pravica, stopiti na tuje zemljišče, kot legalna služnost.

Odškodnino za lovsko škodo določa na prijavo krajevno policijsko oblastvo, sodna pot je dopustna.

Knjiga bo kot izvrsten vir za spoznavanje lovskega prava in ureditve lova vobče tudi za naše prilike dobro došla ne samo praktičnim pravnikom, ampak tudi lovcem.

Dr. Stuhec.

Dr. Meichsner Eugen: Zakon o izvršenju i obezbedjenju. Geca Kon. Beograd. 1938. XII — 772. Cena 180 din.

V prvi vrsti del, ki obravnavajo novi jugoslovanski izvršilni postopnik, moramo imenovati tudi Meichsnerjevo prireditev zakona o izvršbi in zavarovanju za prakso. Knjiga je izšla v novi zbirki, imenovani „po Manzovem sistemu“, ki jo je pridružil podjetni beograjski založnik drugim zakonskim zbirkam, izhajajočim v njegovi založbi. S tem pa je označena prireditev samo deloma, kajti že površen pogled v knjigo nam pokaže, da prekaša znano zakonsko zbirko tako po vsebini kakor tudi po obsegu. Prireditelj se namreč ni omejil samo na kratke navedbe zakonskih določb, ki kažejo zvezo z drugimi določbami, marveč je dodal tudi izčrpnjšo razlago k posameznim paragrafom. V tem pogledu nadaljuje prireditelj s tradicijo, ki se začena z njegovo uspešno izdajo sodnega poslovnika, in postavlja knjigo na isto črto s podobnimi inozemskimi izdanji, ne samo z onimi dunajske založbe Manz.

Po kratkem uvodu, kjer popisuje nastanek ip., sta natisnjena na prvem mestu uvodni zakon k ip. in novela z dne 4. junija 1937. Tema sledi izvršilni zakon sam z uredbo o izvršbi zoper samoupravna telesa in zoper javne in občekoristne ustanove ter s pravilnikom o dolžnostih in pravicah izvršilnih organov. (Uredba o postavljanju in izbiranju izvedencev za cenitve nepremičnin itd. z dne 24. junija 1932 pa ni sprejeta v zbirko.) Vsem naštetim zakonom in uredbam so dodana izčrpnna napotila na skladne zakonske predpise in obširna razlaganja ter navedbe vseh drugih zakonov in uredb, na katere se nanaša bese-

dilo zakona samega ali ki prihajajo ob uporabi v poštev. Tem pojasnilnim dostavkom se ne more nič prigovarjati, kajti pri takšni obilici zakonskega gradiva, ki napravlja celo materijo za skoro nepregledno, skoro ni moči uiti kakemu manj pomembnemu pogršku. Tako bi v tem pogledu zgolj zaradi tega, da bi preprečili nejasnost pri uporabljanju, ne pa morda iz volje, popravljati kaj, navedli le, da je nadomestil na str. 129 cit. § 52 št. 5 fin. zak. 1952/53 že § 62/2 fin. zak. za 1953/54 z določbo, ki se ponavlja odslej v vsakem naslednjem fin. zak., tudi v letošnjem (§ 95 št. 10), po kateri nastopa kot vrhovno sodišče delavskega zavarovanja kasacijsko sodišče na sedežu SUZORja, praktično tedaj oba oddelka stola sedmorice v Zagrebu. Prav tako bi bilo navesti besedilo zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev (str. 151) po prečiščeni izdaji, razglašeni v Sl. N. 285 — LXXXIV/801, po kateri so dobili posamezni paragrafi tudi nove številke. Mednarodno konvencijo z dne 3. oktobra 1924 (str. 137) je zamenila lansko leto (zakon z dne 2. oktobra 1957, Sl. N. 255 — LXX/529) konvencija z dne 23. aprila 1955. Na strani 564 bi bilo vsaj omeniti delno derogacijo § 57 zak. o izvrševanju kazni na prostosti. Kaj dobro bi bilo, če bi bili navedeni tudi izvršilni naslovi, ki so priznani pri nas s pravnomočnimi pogodbami, kajti po teh se priznava v prvi vrsti le izvršljivost tujih s o d n i h izvršilnih naslovov, ne pa tudi drugih.

V uvodu pravi prireditelj skromno, da izdaja neče veljati kot nekakšen komentar. Ta trditev ni povsem točna. V knjigi res ni kratkih teoretičnih pojasnil, kakršna so običajna v komentarjih, zato je pa drugo gradivo obdelano tako izčrpno, tako jasno in vsestransko, da prekaša marsikako krajše eksegetično delo. Prireditelj ne navaja samo vsega zakonskega gradiva, marveč prinaša tudi odlomke iz obrazložitve k ip., odlomke iz predhodnega načrta za naš novi jugoslovanski odz., odgovore bivšega avstrijskega pravosodnega ministrstva, pri tem pa važnejše avstrijske in jugoslovanske odločbe, kolikor jih je v Themisu in zbirki Vragović - Milanović. (Gotovo pa bi se našle primerne tudi v Pravnikovi zbirki!) Nekatero omenjenih pripomb so prav obsežne, tako so navedeni obširno vsi predpisi iz cpp., ki se naj uporabljajo tudi v izvršbi, dalje vsi možni izvršilni naslovi, predpisi o dovolitvi prisilne dražbe. Kot primer naj pokažemo samo na točno analizo, kdaj se sme upošteyati nadponudba. Skratka, prireditev izvršilnega zakona v Meichsnerjevi izdaji je uspelo delo, ki bo služilo odlično praktiku, s tem pa zagotovitvi enotne prakse pri naših sodiščih.

Dr. Rudolf Sajovic.

Internationales Arbeitsrecht, gestaltet durch die Internationale Arbeitskonferenz. Mednarodni urad dela, Ženeva 1958, str. 475.

Mednarodna organizacija dela je nastala iz spoznanja, da je moč trajen mir samo na socialni pravici, ki se more zagotoviti le na mednarodni osnovi. Uvod k statutu organizacije proglašja, da „ovira odklonitev res človeške ureditve dela s strani katere koli države tudi napore drugih držav, ki so voljne, izboljšati položaj delavcev.“ To delo za enotno in napredno delovno zakonodajo vrši organizacija s tem, da razpravlja in sprejema njena vsakoletna Mednarodna konferenca dela bodisi načrte mednarodnih konvencij, ki naj bi jih države sprejele in uresničile v svoji zakonodaji, ali pa priporočila, ki naj bi vplivala na pristojne organe držav, da usmerijo svojo zakonodajo in upravo po načelih, ki jih priporočila izražajo.

Vse načrte konvencij in priporočila, ki so jih sprejele Mednarodne konference dela od l. 1919 do 1957, je pravkar izdal Med-

narodni urad dela v enotni zbirki, namreč 62 načrtov konvencij in 55 priporočil. Poleg besedila je v opombah omenjen čas, ko so stopile konvencije v veljavo, in so tudi našteje države, ki so dotično konvencijo ratificirale. Uporabo obsežne zbirke olajšuje dobro stvarno kazalo.

Jugoslavija je ratificirala 21 konvencij, ki so v znatni meri vplivale na njeno delovno zakonodajo. Zato je pričujoča zbirka zanimiva za vsakogar, ki se bavi s to panogo. S. B.

Dr. Ilić Mihajlo: Šta treba izmeniti u zakonu o štampi. [8. zvezek: Biblioteka: politika i društvo]. Knjižara A. M. Popović, Beograd. Str. 35.

Brošurica je pisana popularno. Čita se gladko. Nekateri stavki so plastični: N. pr. utemeljitev potrebnosti svobodnega tiska. „Narodbolnik naj pove sam, kaj ga boli!“, ali „molk o parlamentu, kmalu bo molk v parlamentu“. Možnost spremembe zakona o tisku je dana; vlada ima že pooblastilo v finančnih zakonih iz l. 1935. do 1938. In vendar se nič ne zgane. Nujno je, pravi Ilić, da naj smejo govoriti tudi drugi, ne samo oni, ki vladajo. Avtor priporoča, da se naj iz sedanjega zakona o tisku odpravijo cenzura, ki se sedaj dejansko izvaja pred izdajo časopisov; prepoved pravnega sredstva zoper zabrano razširjanja in prodajanja novin; zabrana izhajanja novin, če se v enem mesecu pripeti zabrana (to je „najtežja obremenitev svobode tiska“); prisilna dolžnost priobčitve popravkov brez omejitve glede obsega, ki jih pošlje javno oblastvo; možnost objektivnega objavljavanja vsega dela v skupščini in senatu; solidarna kazensko-pravna odgovornost oseb, ki sodelujejo pri novinah. Lek, ki ga avtor nasvetuje, je, da naj se vrnemo na pravno stanje, kakor je obstajalo v zakonu o tisku z dne 6. avgusta 1925. Ako bi se ta avtorjeva pobuda uvaževala, bi bilo treba pač predvsem odgovornost krivcev, ki zagrešijo po tisku ustanovljen zločin, postaviti na drug, predvsem določnejši temelj, poleg tega pa ves postopek v tiskovnih stvareh urediti po načelih novega formalnega postopnika. Škoda, da se v tem pogledu brošura niti z besedico ne izraža, kaj hoče. V ostalem pa ima Ilić prav, ko se sklicuje pri kraju na reklo: „Država more biti vznemirjena zbog tega, kar novine pišejo, zbog onega, kar ne povejo, pa utegne propasti.“

Dr. Metod Dolenc.

Donnedieu de Vabres H.: Traité élémentaire de droit criminel et de législation pénale comparée. Paris 1937. Sirey, IX + 1066 str.

Pisec, ki je profesor na pariški pravni fakulteti, obravnava v svojem obširno zasnovanem delu francosko kaz. pravo, ki ga pa primerja z odgovarjajočimi določbami raznih tujih kaz. zakonov in načrtov. Celo delo je pisec sestavno razporedil na tri dele: v prvem delu obravnava materialno kaz. pravo, pri čemer pa se zgolj omejuje na obči del kaz. prava; v drugem o procesnem, v tretjem delu pa govori o časovnem in krajevnem področju kaz. zakonov.

Po dokaj obširnem zgodovinskem uvodu prehaja pisec na poe-dine določbe in ustanove kaz. prava. Na mnogih mestih se je še posebej dotaknil vprašanj, ki utegnejo zadevati današnjo kazensko pravno problematiko.

K vsakemu vprašanju je zavzel svoje stališče, ki ga je skušal tudi jasno in prepričevalno utemeljiti. Naj omenimo samo nekatera vprašanja, ki nas utegnejo najbolj zanimati.

Kot pristaš liberalnega kaz. prava — kakor pisec sam nazivlje kaz. pravo demokratičnih držav, dočim imenuje ono totalitarnih držav

kot avtoritarno (s. 61) — dosledno vztraja na očuvanju načela: *nullum crimen sine lege*. Kakor na med. kongresu kaz. prava v Parizu l. 1937. tako zastopa tudi v svoji knjigi naziranje, ko pravi, da brez tega načela ni več kaz. prava in „la justice pénale serait une justice de circonstance, d'occasion, abandonnée à l'influence des passions individuelles“ (s. 67). Kazenski zakoniki — kakor zakoni sploh — ki so brezdvomno v času svoje promulgacije najbolj ustrezali dejanskim potrebam in razmeram, v današnji dobi ne morejo biti popolnoma prikladni za vse možne nepredvidene slučaje, ki nastajajo zaradi silno naglega napredka na vseh toriščih človeške delavnosti. Zaradi te časovne neskladnosti med kaz. zakonom in potrebami socialne zaščite, je zakonodavec pred izbiro: ali opusti načelo prepovedi analogije ali pa zakonodaja vztrajno in naglo sledi novim, prej še nepredvidenim slučajem ter tako onemogoča spor med zaščito individualnih pravic in družabnim interesom. To slednjo možnost zagovarja tudi pisec ter radi tega zavrača dopustnost analogije, ki bi v skrajni doslednosti lahko dovedla do ukinitve posebnega dela kaz. zakonika, kakor je to predlagal Krylenko v svojem sovjet. načrtu kaz. zak. iz l. 1930.

Pri vprašanju kazenskopravne odgovornosti se je pisec izrekel tudi za kazensko odgovornost pravnih oseb, kakor jo že pozna kubanski kaz. zakonik (čl. 66, 96) in kot jo uvaja načrt franc. kaz. zakonika iz l. 1934. (čl. 115), ko pravi, „Les personnes morales ne peuvent être condamnées qu'à des peines pécuniaires et à des mesures de sûreté d'ordre patrimonial.“

Našo trodelno kazenskopravnih sankcij moti stališče, ki ga zavzema pisec, ko prišteva vzgojne odredbe (*les mesures d'éducation destinées aux mineurs*) očevalnim odredbam, ki so torej poleg kazni edina vrst kaz. sankcij.

V delu, kjer govori pisec o kaz. procesnem pravu, se nam zdijo posebno važna njegova izvajanja o poroti (*cour d'assises*, dočim se imenuje zbor porotnikov *le jury*). Načeloma je tudi pisec zagovornik porote, ki daje poleg drugih ustanov še posebej močan demokratičen poudarek francoskemu kaz. sodstvu. Iz cit. statistike je razvidno, da število oprostitev pred porotnim sodiščem od leta do leta pada, dočim obratno število oprostitev pred ostalimi kaz. sodišči narašča. Že v tem moremo opaziti tendenco, da postajajo neupravičene oprostitve pred porotnim sodiščem zelo redke in da nikakor ne gre odpraviti poroto, marveč jo je treba še izpopolnjevati v smislu sodobnih zahtev.

Nad vse zanimiv pa je zadnji del, kjer razpravlja pisec o mednarodnem kaz. pravu. Že pred tem delom je pisec izdal dvoje pomembnih del iz področja med. kaz. prava, tako l. 1922 „*Introduction à l'étude du droit pénal international*“ in l. 1928 „*Les principes modernes du droit pénal international*.“ Zavedajoč se, da je popolno zenačenje kaz. prava spričo prevelikih kulturnih, verskih, socialnih itd. razlik med posameznimi narodi nemogoče, je definiral med. kaz. pravo kot pravo, ki naj — slično kot med. zas. pravo — določa, katera norma kaz. zakonika se naj uporablja za primer kolizije dveh ali več kaz. zakonikov. Pisec namreč zavrača striktno uporabo teritorialnega načela ter daje izvestnim kaz. pravnim normam, ki jih imenuje kot „*lois de garantie individuelle*“, osebni značaj, kar ima za posledico, da sledijo onim osebam, v katerih zaščito so postavljeni. Pisec pojmuje torej med. kaz. pravo kot formalno pravo v nasprotju z onimi pravniki, ki pojmujejo pod med. kaz. pravom vsebinsko zenačeno, torej kot svetovno kaz. pravo (tako Francoz M. Travers, Italijan Fr. Cosentini, Romun V. Pella).

Na prav mnogih mestih navaja pisec ustrezne določbe jugosl. kaz. prava, in to povsem točno ter pravilno, kar je spričo dejstva, da dosedaj še nimamo nobenega prevoda našega kaz. zakonika v kak svetoven jezik, še posebej omembe vredno. V posebnem poglavju in še na mnogih mestih pod črto je pisec navedel ogromno strokovne književnosti. Zato se nam tem bolj zdi pomanjkljivo, da je za Jugoslavijo omenil eno samo delo (Živanovićevo iz l. 1929), dasi citira za ostale države mnogo več del. Vendar pa to ne zmanjša vrednosti in pomembnosti te knjige, ki je nam zlasti sedaj, ko je naše dosedaj najbližje inozemsko kaz. pravo na potu istosmeritve, več kot potrebno.

Dr. Rudolf Trofenik.

Spomenica osme glavne skupštine Kongresa pravnika Kraljevine Jugoslavije u Novom Sadu 10 i 11 septembra 1938 god. Uredio dr. Ilija Pržić, Beograd. Izdanje Kongresa pravnika, 1938. Str. 328. Cena 25 din.

Spomenica obsega referate za pravniški kongres v Novem Sadu in sicer: 1) Uloga Vojvodine u razvoju našeg prava — dr. I. Pržić. — 2) Kako da se u novom gradjanskom zakoniku uredi pravni položaj vanbračne dece? — dr. D. Arandjelović, dr. Bertold Eisner, M. Jovičić. — 3) Koje se zakonodavne mere mogu preporučiti za održanje nedeljivosti seljačkog poseda? — dr. M. Ivšić, dr. Ž. Perić, dr. A. Urbanc, J. Dimitrijević, dr. M. Rudžić. — 4) Reforma propisa gradjanskog parničnog postupka o presudi usled izostanka i propuštanja — dr. J. Savković, dr. S. Zuglia, dr. M. Muha, dr. V. Blagojević, B. Plakalović, dr. D. Godina. — 5) Treba li povišavati kazne u krivičnom zakoniku za izvesna dela i da li treba smanjivati razmak izmedju maksimalne i minimalne kazne — dr. M. Acimović, B. Goslar, dr. T. Vasiljević, dr. B. Petrović. — 6) O potrebi kodifikacije radnoća prava — dr. I. Politeo, dr. M. Bartoš, dr. S. Bajić, dr. J. Köstl. — 7) O upotrebi stručnog pravnog osoblja — dr. R. Andrejka, S. Jovanović. — Popis tema i referenata na dosadašnjim skupštinama Kongresa pravnika. Registar članova stalnog odbora Kongresa pravnika.

Han Tomislav: Tablice po zakonu o sudskim taksama. Tipografija. Zagreb. 1938. Cena 40 din.

Za olajšanje pri uporabi zakona o sodnih taksah je izšlo že več pripomočkov. Med najnovjšimi je naznanjena knjiga, obstoječa iz 61 preglednih tabel. Za vsako tarifno postavko je sestavljena posebna tabela, na kateri so izračunane takse po kakršni koli višini spornega predmeta tako v pravnem, izvršilnem, nepravdnem, stečajnem, poravnalnem postopku, za vpise v javne knjige in za postopke pred izrednimi sodišči ter razsodišči. Predmet, za katerega je treba plačati takso, se poišče v kazalu, obsegajočem 26 strani. Tamkaj je označena upoštevana tar. p. oz. tabela, v tej pa znesek predpisane takse. Tabele bodo torej nedvomno olajšale, če ne že odpravile zamudno izračunavanje sodnih taks.

Dr. Žilić Franjo in dr. Šantek Miroslav: Propisi o naslednoj i darovnoj taksi. Tipografija. Zagreb. 1938. Str. 91. Cena 20 din.

V zvezi s svojim tolmačem o nepravdnem postopku in kot dodatek k temu sta izdala pisca vse predpise, ki se tičejo izvršitve št. 10 § 20 min. zak. za leto 1937/38 glede dedne in darilne takse in takse za prenos nepremičnin vsled smrti ali vsled darovanja med živimi, t. zv. uredbo o brezplačnih prenosih imovine. Te predpise sta opremila s svojimi opazkami, z nadaljnjimi državnimi, banovinskimi, mestnimi predpisi, s pojasnili ministrstva in še nekaj razpisi, spadajočimi v to materijo. Tako sta podala zopet popoln tolmač za uporabo uredbe, kar bo nedvomno v veliko pomoč sodiščem, ki sodelujejo pri odmeri teh taks, kakor tudi davčnim uradam, javnim beležnikom in odvetnikom.

Dr. Bilimović Aleksander: Einige Bemerkungen zur Theorie der Planwirtschaft. Posebni odtis iz Zeitschrift für Nationalökonomie, IX, 2. Wien 1958.

Dr. Brlić Ivan: Hrvatsko seljačko zadrugarstvo i medjunarodne poljoprivredne i zadružne ustanove. Zagreb 1958. Str. 72.

Del Vecchio Giorgio: Giandomenico Romagnosi nel primo centenario della sua morte. Roma 1958. Str. 24.

Del Vecchio Giorgio: Riforma del codice civile e principi generali di diritto. Seconda edizione. Roma 1958. Str. 10.

Del Vecchio Giorgio: Il problema delle fonti del diritto positivo. Seconda edizione riveduta. Roma 1958. Str. 21.

Del Vecchio Giorgio: Sulla involuzione nel diritto. Roma 1958. Str. 26.

Istituto di Studi legislativi. 1) **Annuario di diritto comparato e di Studi legislativi.** XIII, 5. Vseбина: Lagarde G., Les tendances actuelles du droit français; Vialleton H., Regards sur quelques problèmes d'organisation successorale. Francosko civilno pravosodstvo iz let 1955—1956. 2) **Legislazione Internazionale V — anno 1956.** Vseбина: Zakonodaja Jugoslavije za l. 1955 v prireditvi dr. Kukmana, Litavske za l. 1955, Bolgarske za l. 1955.

Dr. Korošec Viktor: O razporoki. Poseben odtis iz Casa, Ljubljana, 1958. Str. 502—509.

Dr. Kušej Rado: Die Form der Einweisung in Amt und Pfründe in den katholischen Diözesen Jugoslawiens. Posebni odtis iz Kirchenrechtliche Abhandlungen 117/118. Stuttgart 1958. Str. 430—449.

Dr. Matijević Ivo: O zakonskom založnom pravu porabodavca. Beograd 1958. Stamparija Svetlost. Str. 98. Cena 30 din.

Ročenka slovanského ústavu IX za rok 1956. Praga 1957. Str. 207.

Dr. Stjepanović S. Nikola: Opšta teorija o glavnoj kontroli Kraljevine Jugoslavije. Drugo izdanje. Beograd, Geca Kon, 1958. Str. 180.

Dr. škerlj Milan: Nekoliko pitanja iz novog zakona o privrednim zadrugama. Posebni odtis iz Pravosudja 1958. Beograd. Str. 20.

Dr. Vošta Ladislav: Mezidarní řeky. Praha 1958. Str. 628.

Članki in razprave v pravnih časopisih. Arhiv LIII, 6: Struve P.: Ekonomsko tumačenje istorije i istorisko shvatanje društvenog, naročito ekonomskog, života. Tasić Dj.: Je li moguća politička geografija. Mirković Dj.: Odlučivanje o udaljavanju od dužnosti člana uprave deoničkog društva zbog stavljanja pod sudsku istragu. Bučić M.: Kriminalni pobačaj i socialne indikacije pobačivanja. Kukuljac M.: Sudsko i administrativno izvršenje odluka upravnih vlasti i drugih javnopravnih ustanova. Bartoš M.: Reciprocitet kod država sa više pravnih područja. Pržić I.: Prilog teoriji o subjektima medjunarodnoga prava. Marković T.: Demonetizacija zlata. — Arhiv LIV, 1—2: Spektorski E.: Sopenhauer i savremena kultura. Arandjelović D.: Ugovor o usvojenju dece po građanskom pravu. Lazarević A.: O pojmu parnične legitimacije. Majstorović B.: Postanak jedne zakonske odredbe o postupku kod Državnog saveta. Rosendorf R.: Novo jugoslovansko deoničko pravo. Pantelić D., Šef. Cvetković Z.: Solidarizam kao etički princip. Ristić A.: Granice vojnog krivičnog i vojnog disciplinskog prava. Bartoš M.: Ograničavanje svojine i prometa ziratnog zemljišta. Novaković M.: Solunski protokol. Marković T.: Monetarna situacija u svetu. — Branić 6: Re-

ferat na Skupštini Saveza Advokatskih komora od 29 maja 1938 u Dubrovniku. Vukčević R.: Odnos između sudske i upravne vlasti. Petrović V.: Da li se dostavljanjem saopštavaju državnom tužiocu osudjujuće presude sreskih sudova o delima za koja se goni po službenoj dužnosti a koje su donete i objavljene u odsutstvu državnog tužioca? Petrović B.: Osnovi Izvršnog Krivičnog Prava. Pavlović V.: Potreba reforme instituta formalne odbrane u vojnom krivičnom postupku. — **Branik** 7—8: Radović J.: O pravnim lekovima i prigovorima u Ip. Filipčević S.: § 215 Kz. u teoriji i praksi. Zimonjić M.: Konvencionalna kazna. Čkonjević R.: Može li sreski sud jednom presudom izreći protiv jednog lica veću kaznu zatvora od godinu dana? — **Mjesečnik** 6, 7—8: Katičić N.: In memoriam Rudolf Stammier. Stanojević J.: Rješenje sporova o postojanju, visini ili prirodi nesmanjenih zemljirodnjčkih dugova po propisima grpp. Svarc V.: Nedostaci u krivičnom postupku protiv mladih maloletnika. Legradić R.: O primjeni § 166 kz. Lenac R.: Troškovi izlučnih parnica. Kun I.: O pravu služboprimca za vrijeme spriječenosti. Špehar M.: Odgovornost brodarkara radi šteta nastalih iskorišćivanjem broda. Ščetinec J.: Problem suvremenog korporativizma. Dabinović A.: Havarija u suhozemnom saobraćaju. Perić Ž.: Eugenika u srpskom bračnom pravu. Koritnik B.: Ovlaštenništvo u izvlaštenim šumama. — **Policija** 6: XIV redovno zasedanje međunarodne kriminalne policijske komisije u Bukureštu. Selte F.: Nemačka štiti radnu snagu svoje omladine. Kulaš R.: Rasmatranja o uslovnoj osudi. Stanić D.: Ko je opasniji kao zločinac: čovek ili žena? Kecojević S.: Projekat zakona o istupima. Oeokoljić N.: O važnosti III časti kaznenog zakonika za Kraljevinu Srbiju. Jarockij S.: Socijalna zaštita dece i kriminalitet maloletnika. — **Policija** 7—8: Kulaš J.: Projekat zakona o istupima. Petrović B.: Slihtanje krivičnih sankcija u uporednom pravu krivičnom sa gledišta de lege ferenda. Pavlović V.: Da li za lica nezakonito uzeta u vojnu službu važe vojni krivični zakoni. Kulaš J.: Rasmatranja o uslovnoj osudi. Gudac F.: Međunarodna policijska služba. Petrović A.: Otkrivač laži zakonito sretstvo pred sudom. Kamarić M.: Primena odredaba za državne službenice na gradske službenike. — **Pravna Misao** 3—4: Avramović M.: Socijalne funkcije zadrugarstva. Dukanac Lj.: Odnos političkog uređenja i poreskog sistema. Vučković M.: Radnička klasa i zadrugarstvo. Pašukanis E.: Pravo i država. — **Pravna Misao** 5—6: Lovčević J.: Devizni fondovi. Avramović M.: Socijalne funkcije zadrugarstva. Dukanac Lj.: Institucionalna ekonomija Džona Komonsa. Jovanović Ž.: Dimitrije Davidović kao diplomata i pisac prvog ustava obnovljene Srbije. — **Pravosudje** 6: Mintz P.: Organizacija sudova i državnog tužilstva u Letoniji. Škerlj M.: Nekoliko pitanja iz novog Zakona o privrednim zadrugama. Jeremić St.: Zamena dužničkih isprava novim obligacijama. Sardelić F.: O suparničarstvu. Pinterović M.: Razlikovanje između djela iz 204 i 205 kz. Petrović B.: Rad prof. T. Živanovića na Nauci Krivičnog Prava i ostalim naučnim disciplinama. Kravina L.: Kedaj gre priznati zasebnemu udeležencu legitimaciju subsidiarnega tožilca? Joksić S.: Isključenje sudije Sreskog suda. Bauer H.: Tužioc i postupku pred sreskim sudom i subjekti potpunog priziva. Jovanović F.: Ugled Pravosudja i kriminalitet. — **Pravosudje** 7: Denmark S.: Sudstvo u švedskoj. Škerlj M.: Nekoliko pitanja iz novog Zakona o privrednim zadrugama. Kukoljac M.: Protivizvršenje po novom Izvršnom postupku. Turina A.: O izjednačenju položaja vanbračne dece u porodično-pravnom i nasledno-pravnom području. Petrović B.: Rad prof. dr. T. Živanovića na nauci Krivičnog prava i ostalim naučnim disciplinama. Nikolić M.: Derogacija § 375a srp. Kz. Stanojević D.: Tu-

mačenje propisa §§ 548 i 549 kz. i § 366/1 br. 5 kz. Dželošević B.: Zbirno krivično delo. — **Pravosudje 8:** Dolenc M.: Uloga sudije u borbi protiv kriminalitete i njegova kriminološka priprema. Vasiljević T.: Pitanje opšteg maksimuma novčane kazne u jugoslovenskom Krivičnom zakoniku. Klajn Dj.: Princip legaliteta u krivičnom pravu. Vuković M.: O privatnopravnom režimu na rekama. Branković S.: Granice trajanja odvojenog života, za slučaj dosudjenog ili uskraćenog privremenog izdržavanja žene. Turina A.: O izjednačenju položaja vanbračne dece sa položajem bračne dece u porodično-pravnom i nasledno-pravnom sistemu. Vujošević I.: Zamena dužničkih isprava novim obligacijama. — **Pravosudje 9:** Sajovic R.: Si in ius vocat ito ali sodba zbog izostanka. Urošević L.: Samo amo po Predosnovi budućeg Gradjanskog zakonika Kraljevine Jugoslavije. Muha M.: Činjenična utvrdjenja i pravna ocjena. Vuković M.: O privatnopravnom režimu na rekama. Čurčija J.: Blanko menica. Vesic D.: O izvršenju mandata novčanih iznosa na osnovu odluka redovnih sudova. Djuričić M.: Istupno samovlašće. Lalević R.: Slabi li vera u sudove, odnosno opada li ugled današnjeg pravošudja? Jovanović S.: Pripremanje sudiskog podmlatka.

Razne vesti.

Jubileji. V mesecu juliju je praznoval sedemdesetletnico življenja dr. Anton Švigelj, odvetnik v Ljubljani in dolgoletni član društva „Pravnika“. Še kot mlad odvetniški koncipient je postal član odbora l. 1901. Prevzel je blagajniške posle z nalogo, da upravlja društveno blagajno in zagotovi v njej ravnotežje, kar je bila v tistih časih zelo težavna stvar. Ni primanjkovalo samo naročnikov in članov društvenega glasila, društvo je v tistih letih tudi založilo Kavčnikov izvršilni red. Blagajnik je moral paziti, da se je v dolgih letih stekala naložena glavnica nazaj v društveno blagajno in od tam v tiskarno. Dr. Švigelj je opravljal svoj posel z vnemo in z uspehom skozi deset let, dokler ga ni leta 1911. zamenjal dr. Lavrenčič. Društvenim poslom se tudi poslej ni odtegnil in je bil v letih 1911. do 1920. odbornik, ter je med tem časom v l. 1912. po smrti Štefana Lapajnetta prevzel začasno zopet društveno blagajno. Po prevratu ni v društveni odbor več kandidiral, češ naj prevzamejo delo v njem mlajše moči. Po prevratu je vstopil kot „Pravnikov“ odposlanec v vseučiliško komisijo. Razen tega se je udeleževal živahno v javnem življenju in sodeloval odlično pri mnogih ustanovah. V zadnjih letih je posvetil dr. Švigelj mnogo dela organizaciji odvetniškega stanu in je prevzel po Pirčevi smrti vodstvo odvetniškega in notarskega Pokojninskega fonda. Celo vrsto let vrši tudi funkcije izpraševalca civilnih predmetov pri pravosodnih državnih izpitih, za kar ga posebno usposablja temeljita teoretična izobrazba z bogatimi praktičnimi izkustvi. Čestitajoč svojemu uglednemu članu, želi društvo, da bi bile njegove moči ohranjene še dolgo njegovemu stanu, našemu pravniškemu naraščaju in pravosodstvu sploh!

Dne 30. avgusta t. l. je praznoval šestdesetletnico dr. Josip Wilfan, bivši odvetnik v Trstu. Wilfanovo javno delovanje se je pričelo že l. 1906., ko je bil še kot odvetniški koncipient izvoljen za tajnika političnega društva „Edinost“ v Trstu. Delovanje tega društva se je glede na prednostno vlogo tržaškega mesta v gospodarskem in političnem oziru izžarevalo na vse Primorje. Kot deželnozborski posla-